

Humor voor alle leeftijden

Sheherazade en de vertellingen uit 1001 nacht. Spel en zang: Frank Groothof, Pamela Menzo. Met Zárate (Mischa Molthoff, Gerard Splint, Katrien Karimoen en Frances Dorling), Mohammed Ahaddaf en Emad Ghajjou. Gezien: 19/5, Schouwburg, Leiden. Nog te zien: 3/6, Stadstheater, Zoetermeer.

Er is niemand in Nederland die ingewikkelde dingen zo helder kan uitleggen als Frank Groothof. Dat bewees hij telkens opnieuw met zijn opera-bewerkingen, zoals Mozarts Zauberflöte, waarin de strijd tussen de koningin van de nacht en Sarastro uitgelegd werd als één strijd tussen gescheiden ouders. Zo'n inventieve nieuwe interpretatie krijgen de vertellingen van duizend-en-één nacht niet. Groothof mikt hier dan ook op iets anders: de mooie kanten van de Arabische cultuur laten zien, het vuurtje onder de smeltkroes aanwakkeren.

Maar Groothofs vertellingen uit duizend-en-één nacht maken wel in één klap en voor altijd het verschijnsel 'raamvertelling' afdoende duidelijk. Hij vertelt een verhaal in een verhaal in een verhaal – als het aloude Droste-blikje, en hij zuigt alles en iedereen mee in zijn sprookje. Als we de zaal in mogen, zit hij in djellaba voor het gordijn zijn programmaboekjes te verkopen, of eigenlijk te versjacheren. 'Twee euro, bij de Intertoys vragen ze 19,95. Vraag niet hoe het kan – profiteer ervan!' Dan onthult het doek een meer dan sprookjesachtig decor in oosterse sferen, met een hemelbed en zeven muzikanten en Groothof brengt je een stapje dichtert het verhaal in, met een kleed genaamd AEKI (Arabisch lees je achterstevoren), een stokoud, vliegend tovertapijt, met heuse bloedvlekken. Dat brengt hem bij de sultan, die door zijn sultane bedrogen werd en uit wraak op het vrouwelijke geslacht iedere nacht een verse maagd wil, om die bij het ochtendgloren te onthoofden. En dan komen we eindelijk bij Sheherazade, het mooiste meisje van het paleis, de dochter van die grootvizier, die de sultan van zijn bloeddorst zal genezen door het vertellen van prachtige, spannende en ontroerende verhalen. Zij wordt gespeeld door Pamela Menzo met een mooie mengeling van naïef en uitgekookt.

De muziek van eigen hand (gespeeld door Zárate, aange-

vuld met Mohammed Ahaddaf op arabische luit en Emad Ghajjou met darboga en percussie) is Arabisch gekleurd op een country-deuntje na.

Daf klinkt niet onaardig, maar het gaat dit keer toch meer om het verhaal, de grappes, die helemaal Nederlands hier-en-nu zijn, en de spanning. Het opbouwen en het ontladen. En daar is Groothof bijzonder goed in geslaagd. Hoe bekend het verhaal ook is, op de momenten waar het erom spant, hoor je de kinderen de adem inhouden - en de ouders de neuzen snuiten.

Er valt veel te lachen, als altijd bij Groothof richt de humor zich tot alle leeftijden. De ontrouwe sultane, betrapt bij striptease stoelendans, wordt verbannen naar het ijselijk

Terschelling, de boze sultan verklaart woedend: 'Vrijheid en democratie gaan in de ban, ik ga heersen als een tiran: jullie Sullie is ontwaakt'. En als de tot roversbende van Ali B. getransformeerde band te lang door blijft zingen, maakt Groothof er een eind aan met 'Het is hier geen musical'. Maar die humor is toch vooral dienstbaar aan de liefdesgeschiedenis, het ontdooien van het hart van de kwaai sultan, en aan de boodschap hoeveel macht verhalen kunnen hebben. Pamela Menzo's hertenogen betoveren Frank Groothof als de sultan. En Frank Groothof betovert ons.

SUSANNE LAMMERS